

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 43569/13
Zorislav SEKUL
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 30. lipnja 2015. godine u Vijeću u sastavu:

Isabelle Berro, *Predsjednica*,
Khanlar Hajiyev,
Mirjana Lazarova Trajkovska,
Julia Laffranque,
Paulo Pinto de Albuquerque,
Ksenija Turković,
Dmitry Dedov, *suci*,

i Søren Nielsen, *tajnik Odjela*,

uzimajući u obzir prethodno navedeni zahtjev podnesen 25. lipnja 2013. godine,

uzimajući u obzir očitovanja koja je podnijela tužena Vlada i odgovore na očitovanja koje je podnio podnositelj zahtjeva, nakon vijećanja, odlučuje kako slijedi:

ČINJENICE

1. Podnositelj zahtjeva, g. Zorislav Sekul, hrvatski je državljanin, koji je rođen 1936. godine i živi u Supetru. Pred Sudom ga je zastupala gđa L. Kušan, odvjetnica iz Ivanić Grada.

2. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

A. Okolnosti predmeta

3. Činjenično stanje predmeta, kako su ga iznijele stranke, može se sažeti kako slijedi:

4. Podnositelj zahtjeva i njegova supruga preselili su se u Hrvatsku iz Australije negdje između 1997. i 1998. godine, te su kupili stan u Supetru od B.M. i D.M.E. Iako nije sklopljen pisani kupoprodajni ugovor, podnositelj zahtjeva platio je puni iznos kupoprodajne cijene i uselio se u stan.

5. U međuvremenu je supruga podnositelja zahtjeva primljena u starački dom u Nerežišću, a podnositelj zahtjeva preselio se u starački dom u Supetru.

1. Parnični postupak koji je pokrenuo podnositelj zahtjeva

6. Podnositelj zahtjeva podnio je 18. siječnja 1999. godine tužbu protiv B.M. i D.M.E. pred Općinskim sudu u Supetru tražeći da sud naloži sklapanje pisanog ugovora o kupoprodaji stana.

7. Općinski sud u Supetru je 10. svibnja 1999. godine donio presudu u korist podnositelja zahtjeva, ali je 4. listopada 2002. godine Županijski sud u Splitu, kao žalbeni sud, ukinuo prvostupanjsku presudu i vratio predmet na ponovno suđenje zbog nedostataka u obrazloženju presude.

8. U ponovljenom postupku podnositelj zahtjeva, kojeg je zastupao odvjetnik Z.I., je 14. siječnja 2003. godine izmijenio svoj tužbeni zahtjev tražeći da mu se utvrdi pravo vlasništva nad stanom te da se B.M. i D.M.E. naloži izvođenje određenih građevinskih radova.

9. Tijekom postupka, B.M. i D.M.E. podnijeli su protutužbu protiv podnositelja zahtjeva, tražeći poništenje usmenog kupoprodajnog ugovora.

10. Općinski sud u Supetru je 22. kolovoza 2003. godine usvojio tužbu podnositelja zahtjeva, utvrdio njegovo pravo vlasništva nad stanom i naložio B.M. i D.M.E. da izvrše tražene građevinske radove. Također je odbio protutužbu B.M. i D.M.E.

11. Županijski sud u Splitu je 9. lipnja 2005. godine potvrdio prvostupanjsku presudu u dijelu u kojem se utvrđuje pravo vlasništva podnositelja zahtjeva i odbija protutužba B.M. i D.M.E., dok je u dijelu u kojem se nalaže izvedba građevinskih radova presudu ukinuo i vratio na predmet na ponovno suđenje.

12. Tijekom ponovljenog postupka, podnositelj zahtjeva podnio je Županijskom sudu u Splitu zahtjev za suđenje u razumnom roku zbog duljine trajanja postupka pred Općinskim sudom u Supetru.

13. Županijski sud u Splitu je 25. siječnja 2008. godine utvrdio povredu prava podnositelja zahtjeva na suđenje u razumnom roku, dosudio mu primjerenu naknadu u iznosu od 7.000 hrvatskih kuna te naložio Općinskom sudu u Supetru da riješi predmet u roku od šest mjeseci.

14. U rujnu 2008. godine, odvjetnik Z.I. obavijestio je Općinski sud u Supetru da više ne zastupa podnositelja zahtjeva dok je u siječnju 2009. godine odvjetnik J.A.M. obavijestio navedeni sud da je on zastupnik podnositelja zahtjeva.

15. Općinski sud u Supetru je 30. siječnja 2009. godine djelomično prihvatio tužbeni zahtjev podnositelja zahtjeva kojim se traži izvođenje građevinski radova, naloživši B.M. i D.M.E. da izvedu neke dodatne radove na vratima i prozorima, fasadi i parketu u stanu podnositelja zahtjeva. Nadalje, ovlastio je podnositelja zahtjeva da, u slučaju da B.M. i D.M.E. ne ispune svoju obvezu, sam izvrši građevinske radove na trošak B.M. i D.M.E. Podnositelju zahtjeva također su dosuđeni troškovi postupka u iznosu od 88.732 HRK.

16. Povodom žalbe, Županijski sud u Splitu potvrdio je presudu 21. siječnja 2010. godine. Presuda je time postala pravomoćna, dok je 17. ožujka 2010. godine postala ovršna.

2. Ovršni postupak protiv B.M. i D.M.E.

17. Podnositelj zahtjeva, kojeg je zastupao odvjetnik D.R., pokrenuo je 29. studenog 2011. godine ovršni postupak protiv B.M. i D.M.E. pred Općinskim sudom u Supetru radi izvođenja građevinskih radova naloženih u presudi od 30. siječnja 2009. godine (vidi prethodne odlomke 15. i 16.). Temeljem članka 217. Ovršnog zakona, podnositelj zahtjeva je zatražio da B.M. i D.M.E. ispune svoju obvezu na način da završe građevinske radove u roku od osam dana, te da u slučaju ne postupanja po presudi, isplate iznos od 500 kuna na ime sudskih penala za svaki daljnji dan zakašnjenja.

18. Nakon neuspjelih pokušaja mirnog rješenja spora te nekoliko rješenja Općinskog suda u Supetru kojima se nalaže podnositelju zahtjeva da ispravi svoj prijedlog, podnositelj zahtjeva je 29. lipnja 2012. godine ponovo podnio prijedlog temeljem članka 217. Ovršnog zakona, predlažući da se B.M. i D.M.E. dodijeli dodatni rok od petnaest dana da postupe u skladu s presudom, te da mu u slučaju neizvršenja isplate iznos od 500 kuna na ime sudskih penala za svaki daljnji dan zakašnjenja.

19. Općinski sud u Supetru je 5. srpnja 2012. godine prihvatio prijedlog podnositelja zahtjeva i naložio B.M. i D.M.E. da postupe u skladu s presudom od 30. siječnja 2009. godine u roku od 15 dana te da u slučaju neizvršenja presude isplate podnositelju zahtjeva iznos od 500 kuna na ime sudskih penala za svaki daljnji dan zakašnjenja.

20. B.M. i D.M.E. su 13. srpnja 2012. godine zatražili odgodu izvršenja u roku određenog rješenjem o plaćanju sudskih penala zbog nadolazeće turističke sezone. Općinski sud u Supetru je 10. svibnja 2013. godine odbio zahtjev kao neosnovan.

21. B.M. i D.M.E. podnijeli su 27. svibnja 2013. godine žalbu Županijskom sudu u Splitu protiv rješenja o odbijanju njihovog zahtjeva za odgodom, tvrdeći da se građevinski radovi ne mogu obavljati tijekom

turističke sezone te da je podnositelj zahtjeva njihovim radnicima zabranio pristup u stan.

22. Županijski sud u Splitu je 23. srpnja 2013. godine odbio žalbu koju su podnijeli B.M. i D.M.E. kao neosnovanu i potvrdio rješenje Općinskog suda u Supetru kojom se nalaže plaćanje sudskih penala.

23. Podnositelj zahtjeva nije zatražio provođenje ovrhe radi isplate dodijeljenog iznosa.

3. Ovršni postupak protiv podnositelja zahtjeva pokrenut od strane Z.I.

24. Odvjetnik Z.I., koji je zastupao podnositelja zahtjeva u parničnom postupku pokrenutog protiv B.M i D.M.E. (vidi prethodne odlomke 8.-14.), je 23. listopada 2008. godine podnio javnom bilježniku u Solinu prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave općenito na imovini ovršenika radi naplate odvjetničkih troškova u iznosu od 83.229,86 HRK, zajedno sa zateznim kamatama.

25. Sljedećeg dana, javni bilježnik je prihvatio prijedlog i izdao rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave općenito na imovini podnositelja zahtjeva. Rješenje je sadržavalo uputu podnositelju zahtjeva da protiv navedenog rješenja o ovrsi može podnijeti prigovor nadležnom građanskom sudu u roku osam dana od dana dostave rješenja.

26. U dokumentaciji koja je na raspolaganju Sudu nalazi se dostavnica u kojoj je naznačen datum 31. listopada 2008. godine, s vlastoručnim potpisom prezimena podnositelja zahtjeva.

27. Budući da nije podnesen prigovor protiv rješenja o ovrsi javnog bilježnika, ono je postalo pravomoćno 8. studenoga 2008. godine.

28. Podnositelj zahtjeva, kojeg je zastupao odvjetnik J.A.M., je 12. veljače 2009. godine podnio prijedlog za povrat u prijašnje stanje navodeći kako 31. listopada 2008. godine nije primio rješenje o ovrsi, te kako je tek kasnije saznao za njegovo postojanje. Također je prigovorio valjanosti rješenja o ovrsi.

29. Nakon zaprimanja prijedloga, javni bilježnik ga je proslijedio Općinskom sudu u Supetru radi razmatranja i donošenja odluke.

30. Nakon što je razmotrio tvrdnje stranaka, Općinski sud u Supetru je 9. lipnja 2009. godine odbacio prijedlog podnositelja zahtjeva kao nepravovremen. Konkretno, Općinski sud u Supetru utvrdio je kako nije sporno da je rješenje o ovrsi koje je izdao javni bilježnik dostavljeno podnositelju zahtjeva 31. listopada 2008. godine, te je stoga taj datum uzet kao početak tjeka tromjesečnog roka za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje. Prema tome, obzirom da je prijedlog podnositelja zahtjeva podnesen 12. veljače 2009. godine, slijedi da je nepravovremen.

31. Općinski sud u Supetru uputio je podnositelja zahtjeva da može podnijeti žalbu protiv te odluke Županijskom sudu u Splitu. Podnositelj zahtjeva nije iskoristio tu mogućnost.

32. U međuvremenu, Z.I. je predložio je Općinskom sudu u Supetru da na temelju rješenja o ovrsi javnog bilježnika odredi provođenje ovrhe na stanu podnositelja zahtjeva. Nakon prigovora podnositelja zahtjeva, Općinski sud u Supetru je 8. veljače 2010. godine pozvao stranke da iznesu daljnje primjedbe na predmet.

33. Nakon što je zaprimio daljnje podneske stranaka, Općinski sud u Supetru je 23. veljače 2010. godine savjetovao podnositelja zahtjeva, uzimajući u obzir prigovore koje je iznio, da pokrene poseban parnični postupak radi proglašenja ovrhe nad njegovom imovinom, a temeljene na prijedlogu za ovrhu Z.I., nedopuštenom. Podnositelj zahtjeva nije iskoristio tu mogućnost.

34. Ročište radi utvrđivanja vrijednosti stana podnositelja zahtjeva održano je 20. svibnja 2010. godine pred Općinskim sudom u Supetru. Odlučeno je da će se od nadležnog poreznog tijela zatražiti relevantne informacije o vrijednosti nekretnine.

35. Općinski sud u Supetru je 3. veljače 2011. godine, na temelju dostupnih informacija, odredio vrijednost stana na 84.000 kuna i zakazao ročište za prodaju nekretnine za 13. travnja 2011. godine.

36. Z.I. je 7. travnja 2011. godine predložio Općinskom sudu u Supetru da odgodi ročište za prodaju nekretnine na šest mjeseci, kako bi dobio mogućnost da namiri dug na drugi način.

37. U listopadu 2011. godine Z.I. je predložio Općinskom sudu u Supetru da nastavi s provođenjem ovrhe.

38. Z.I. je u siječnju 2014. godine obavijestio Općinski sud u Supetru kako je podnositelj zahtjeva djelomično podmirio dug u iznosu od 22.307,21 kuna te kako ostatak dugovanja iznosi 60.922,55 kuna. Stoga je izmijenio svoj prijedlog za ovrhu, tražeći pljenidbu iznosa troškova postupka koji su dodijeljeni podnositelju zahtjeva u postupku protiv B.M. i D.M.E. (vidi prethodni odlomak 15.).

39. Općinski sud u Supetru usvojio je 7. veljače 2014. godine izmijenjeni prijedlog za ovrhu Z.I.

40. Ovršni postupak je i dalje u tijeku.

B. Mjerodavno domaće pravo

1. Ustav Republike Hrvatske

41. Mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske, „Narodne novine” br. 56/1990, 135/1997, 8/1998, 113/2000, 124/2000, 28/2001, 41/2001, 55/2001, 76/2010, 85/2010 i 5/2014) glase kako slijedi:

Članak 29.

„Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.”

Članak 35.

„Svakom se jamči štovanje i pravna zaštita njegova ... obiteljskog života, ...”

Članak 48.

„Jamči se pravo vlasništva ...”

2. Ovršni zakon

42. Mjerodavne odredbe Ovršnog zakona („Narodne novine” br. 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08), koji je bio na snazi između 11. kolovoza 1996. i 14. listopada 2012. glase kako slijedi:

Pokretanje postupka**Članak 3.**

„(1) Ovršni postupak pokreće se prijedlogom ovrhovoditelja ...”

Ograničenje sredstava i predmeta ovrhe i osiguranja**Članak 5.**

„(1) Sud određuje ovrhu ... onim sredstvom i na onim predmetima koji su navedeni u ovršnom prijedlogu ...”

Pravna sredstva**Članak 11.**

„...”

(2) Protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave može se izjaviti prigovor.

...”

Revizija, ponavljanje postupka i povrat u prijašnje stanje**Članak 12.**

„...”

(2) Povrat u prijašnje stanje dopušten je samo zbog propuštanja roka za žalbu i prigovor.”

Primjena odredaba drugih zakona**Članak 19.**

„(1) U ovršnom postupku ... na odgovarajući se način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ako ovim ili drugim zakonom nije drukčije određeno.

...”

Žalba protiv rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave

Članak 46.

„(1) Protiv rješenja o ovrsi ovršenik može izjaviti žalbu:

...

10. ako je na temelju činjenice koja je nastala u vrijeme kad je ovršenik nije više mogao istaknuti u postupku iz kojega potječe odluka, odnosno ako je na temelju činjenice koja je nastala nakon zaključenja sudske ili upravne nagodbe ili sastavljanja javnobilježničke isprave, trajno ili za određeno vrijeme, odgođeno, zabranjeno, izmijenjeno ili na drugi način onemogućeno ispunjenje tražbine,

11. ako je nastupila zastara tražbine o kojoj je odlučeno ovršnom ispravom.”

Upućivanje [predmeta] na parnicu u povodu žalbe

Članak 48.

„(1) Ako je žalba izjavljena zbog razloga iz članka 46. stavka 1. ... točaka 9. - 11. ovoga Zakona, sud prvoga stupnja [koji provodi ovršni postupak] dostavit će žalbu ovrhovoditelju radi očitovanja ...

(2) Ako ovrhovoditelj prizna postojanje kojeg od razloga zbog kojih je žalba izjavljena, sud će obustaviti ovrhu.

(3) Ako ovrhovoditelj ospori postojanje tih razloga ..., sud prvoga stupnja [koji provodi ovršni postupak] donijet će bez odgode rješenje kojim će ovršenika uputiti da u roku od petnaest dana od pravomoćnosti toga rješenja [kojim je dana uputa] pokrene parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom zbog razloga iz stavka 1. ovoga članka zbog kojeg je izjavio žalbu.

...”

Postupak u povodu prigovora protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave

Članak 54.

„(1) Ako u prigovoru protiv rješenja o ovrsi donesenom na temelju vjerodostojne isprave ovršenik nije odredio u kojem dijelu pobija to rješenje, smatrat će se da rješenje pobija u cijelosti.

(2) Ako se rješenje o ovrsi pobija u cijelosti ili samo u dijelu kojim je ovršeniku naloženo da namiri tražbinu, sud kojemu je prigovor podnesen stavit će izvan snage rješenje o ovrsi u dijelu kojim je određena ovrha ..., a postupak će nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnoga naloga, a ako za to nije mjesno nadležan, dostavit će predmet nadležnom sudu.”

Sudski penali

Izricanje sudskih penala

Članak 217.

„(1) Kad dužnik ne izvrši u roku neku svoju nenovčanu obvezu utvrđenu pravomoćnom sudskom odlukom ..., sud će u ovršnom postupku, na prijedlog

vjerovnika kao ovrhovoditelja, odrediti dužniku kao ovršeniku naknadni primjereni rok i izreći ovršeniku da će, ako svoju obvezu ne ispuni u tom roku, biti dužan isplatiti ovrhovoditelju određeni iznos novca za svaki dan zakašnjenja ... (sudski penali) u smislu pravila o obveznim odnosima, počevši od isteka toga roka.

...

(4) Plaćanje sudskih penala može se tražiti sve dok se, na temelju ovršne [isprave], ne predloži ovrha radi ostvarenja nenovčane tražbine.

(5) Pravo [potraživati] sudske penale prestaje danom podnošenja prijedloga za ovrhu iz stavka 4. ovoga članka. Prisilna naplata [dosuđenih iznosa] sudskih penala dospjelih do toga dana može se tražiti [pljenidbom novčanih sredstava na bankovnim računima ovršenika].

...”

Prisilna naplata [dosuđenog iznosa] sudskih penala

Članak 218.

„Na temelju pravomoćnoga rješenja o plaćanju sudskih penala iz članka 217. ovoga Zakona, sud će u istom ovršnom postupku u kojemu je donio to rješenje, na prijedlog vjerovnika kao ovrhovoditelja, donijeti rješenje o ovrsi radi prisilne naplate dosuđenih [iznosa] sudskih penala.”

Ovrha radi ostvarenja obveze na radnju koju može obaviti i druga osoba

Članak 231.

„(1) Ovrha radi ostvarenja obveze na radnju koju može obaviti i druga osoba provodi se tako da sud ovlašćuje ovrhovoditelja da na trošak ovršenika povjeri drugoj osobi da tu radnju obavi ili da je obavi on sam.

(2) U prijedlogu za ovrhu ovrhovoditelj može predložiti da sud rješenjem naloži ovršeniku da unaprijed položi kod suda određeni iznos potreban za podmirenje troškova koji će nastati obavljanjem radnje od strane druge osobe ili ovrhovoditelja.

...”

Nadležnost javnih bilježnika

Članak 252.a

„Javni bilježnici nadležni su za odlučivanje o ovršnom prijedlogu na temelju vjerodostojne isprave, u skladu s ovim Zakonom.”

Postupak koji se odnosi na prijedlog [za ovrhu]

Članak 252.d

„(1) Ako javni bilježnik ocijeni da je prijedlog za ovrhu dopušten i osnovan, donijet će rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave i dostaviti ga strankama.

...”

Prigovor protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave**Članak 252.e**

„(1) Ovršenik može podnijeti prigovor protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave javnom bilježniku koji je izdao [rješenje].

(2) Javni bilježnik kojem je podnesen nepravodoban ili nedopušten prigovor protiv rješenja koje je izdao prosljedit će spis radi donošenja odluke u povodu prigovora nadležnom sudu (članak 252.j) koji će donijeti rješenje o odbacivanju takva prigovora.

...

(4) Spis prosljeđen nadležnom sudu ..., po okončanju [mjerodavnog] postupka, ostaje kod suda.”

3. Zakon o parničnom postupku

43. Zakon o parničnom postupku („Narodne novine”, br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07 i 84/08) u svom mjerodavnom dijelu propisuje:

Povrat u prijašnje stanje**Članak 117.**

„(1) Ako stranka propusti ... rok za poduzimanje kakve radnje u postupku i zbog toga izgubi pravo na poduzimanje te radnje, sud će toj stranci na njezin prijedlog dopustiti da naknadno obavi tu radnju (povrat u prijašnje stanje) ako ocijeni da postoje opravdani razlozi za propuštanje.

...”

Članak 118.

...”

(4) Nakon proteka tri mjeseca od dana propuštanja [parnične radnje] ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.

...”

Platni nalog**Članak 452.**

„(1) Ako tuženik prigovori platnom nalogu ..., sud će najprije odlučiti o tom prigovoru. Ako ustanovi da je takav prigovor osnovan, ukinut će rješenjem platni nalog i nakon pravomoćnosti rješenja otpočeti raspravljanje o glavnoj stvari ...

(2) Ako sud ne prihvati taj prigovor, prijeći će na raspravljanje o glavnoj stvari, a rješenje suda [koje se odnosi na prigovor] unijet će se u odluku o glavnoj stvari.

...”

4. *Zakon o sudovima*

44. Mjerodavne odredbe Zakona o sudovima („Narodne novine”, br. 150/2005, 16/2007, 113/2008, 153/2009, 116/2010, 122/2010, 27/2011, 57/2011 i 13/2011), koje se primjenjuju na ovaj predmet, glase kako slijedi:

III. ZAŠTITA PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Članak 27.

„(1) Stranka u sudskom postupku koja smatra da nadležni sud nije odlučio u razumnom roku o njezinom pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo, može neposredno višem sudu uputiti zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

...”

Članak 28.

„(1) Ako sud iz članka 27. ovoga Zakona utvrdi da je zahtjev podnositelja osnovan, odredit će rok u kojem sud pred kojim je postupak u tijeku mora odlučiti o pravu ili obvezi ili o sumnji ili optužbi za kažnjivo djelo podnositelja zahtjeva, te odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegovog prava na suđenje u razumnom roku.

(2) Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od 3 mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.

...”

5. *Zakon o obveznim odnosima*

45. Mjerodavne odredbe Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine”, br. 35/2005, 41/2008 i 125/2011) propisuju:

Tražbine utvrđene pred sudom ili drugim nadležnim tijelom

Članak 233.

„(1) Sve tražbine koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ... zastarijevaju [u roku od] deset godina, pa i one za koja zakon inače predviđa kraći rok zastare.

...”

PRIGOVORI

46. Podnositelj zahtjeva prigovorio je, pozivajući se na članak 6. stavak 1. i članak 8. Konvencije i članak 1. Protokola br. 1, nemogućnosti da učinkovito ovrši parničnu presudu od 30. siječnja 2009. godine, potvrđenu 21. siječnja 2010. godine, povodom žalbe.

47. Podnositelj zahtjeva također je prigovorio, na temelju članka 1. Protokola br. 1, da je ovršni postupak koji je pokrenuo Z.I. bio nezakonit i nerazmjeran.

PRAVO

A. Prigovor podnositelja zahtjeva glede ovršnog postupka protiv B.M. i D.M.E.

48. Podnositelj zahtjeva prigovorio je nemogućnosti da učinkovito ovrši parničnu presudu od 30. siječnja 2009. godine, potvrđenu 21. siječnja 2010. godine, povodom žalbe. Pozvao se na članak 6. stavak 1. i članak 8. Konvencije te članak 1. Protokola br. 1 koji u mjerodavnom dijelu glase kako slijedi:

Članak 6.

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ..., svatko ima pravo da sud ... u razumnom roku ispita njegov slučaj ...”

Članak 8.

„1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.

2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim ako je to u skladu sa zakonom i ako je nužno u demokratskom društvu radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala te radi zaštite prava i sloboda drugih.”

Članak 1. Protokola br. 1

„Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko ne može biti lišen svoga vlasništva, osim ako je to u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni popise koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

1. Tvrđnje stranaka

(a) Vlada

49. Vlada je istaknula kako podnositelj zahtjeva nije iskoristio dostupne mogućnosti na temelju mjerodavnog domaćeg prava kojima je mogao učinkovito ovršiti presudu donesenu u njegovu korist. Konkretno, Vlada je istaknula da je prijedlog podnositelja zahtjeva, koji je podnesen Općinskom sudu u Supetru, bio ograničen zahtjevom da sud odredi dodatni rok B.M. i

D.M.E. radi izvođenja građevinskih radova te da im zaprijeti plaćanjem sudskih penala u slučaju neizvršenja rješenja. Jednom kada je Općinski sud u Supetru usvojio taj prijedlog, podnositelj zahtjeva je imao mogućnost, odnosno pravnu obvezu prema mjerodavnom domaćem pravu, da zatraži provođenje ovrhe radi isplate dosuđenih sudskih penala iz razloga što B.M. i D.M.E. nisu udovoljili rješenju suda. Međutim, podnositelj zahtjeva nikada nije zatražio ovrhu radi isplate dosuđenih sudskih penala. Obzirom na navedeno, prema mišljenju Vlade, podnositelj zahtjeva nije učinkovito tražio ovrhu presude donesene u njegovu korist.

50. Štoviše, Vlada je istaknula kako podnositelj zahtjeva nije iskoristio drugi učinkoviti pravni put predviđen Ovršnim zakonom prema kojem je mogao predložiti Općinskom sudu u Supetru da se izvođenje potrebnih građevinskih radova povjeri drugoj osobi ili da on osobno izvede radove, na trošak B.M. i D.M.E. Obzirom na navedeno Vlada je smatrala kako je činjenica da presuda, donesena u korist podnosioca zahtjeva, a protiv B.M. i D.M.E., nije izvršena bila isključivo njegova odgovornost.

51. Konačno, s obzirom na bilo koji mogući prigovor koji se odnosi na duljinu trajanja ovršnog postupka, Vlada je naglasila kako podnositelj zahtjeva, tijekom ovršnog postupka, nije iskoristio učinkovita domaća pravna sredstva koja se odnose na duljinu trajanja postupka.

(b) Podnositelj zahtjeva

52. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je pokušao izvršiti sudsku presudu donesenu u svoju korist, a protiv B.M. i D.M.E., traženjem sudskih penala te da je time domaćim tijelima dao dostatnu priliku da ovrše presudu donesenu u njegovu korist. Uzimajući u obzir ukupnu duljinu trajanja postupka i posebne okolnosti predmeta, domaća tijela su bila odgovorna za izvršenje presude bez da se njega obveže na poduzimanje daljnjih radnji.

53. S tim u vezi podnositelj zahtjeva također je istaknuo kako je podnio zahtjev za suđenje u razumnom roku u parničnom postupku protiv B.M. i D.M.E. Stoga je smatrao da nije bilo potrebe da ponovno koristiti isto pravno sredstvo tijekom ovršnog postupka, koji se u suštini odnosio na isti zahtjev, osobito s obzirom na činjenicu da upotreba tog pravnog sredstva nije ubrzala postupak.

2. Ocjena Suda

54. Sud ponavlja kako se izvršenje sudske pravomoćne presude treba smatrati sastavnim dijelom „suđenja” za potrebe članka 6. Konvencije (vidi predmet *Burdov protiv Rusije* (br. 2), no. 33509/04, odlomak 65., ECHR 2009). Međutim, kašnjenje u izvršenju presude može se opravdati u posebnim okolnostima (vidi predmet *Burdov protiv Rusije*, br. 59498/00, odlomak 35., ECHR 2002-III), a pravo na „pristup sudu” ne nameće obvezu državi da izvrši svaku presudu parničnog karaktera bez uzimanja u obzir posebnih okolnosti predmeta (vidi predmet *Sanglier protiv Francuske*, br.

50342/99, odlomak 39., 27. svibnja 2003.). Sud primjećuje da se odgovornost države za ovrhu presude protiv privatne stranke ne proteže dalje od sudjelovanja državnih tijela u ovršnom postupku. Kada su nadležna tijela dužna djelovati s ciljem izvršenja presude, a tako ne postupaju, njihova neaktivnost može dovesti do odgovornosti države na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije (vidi predmet *Bogdan Vodă Greek-Catholic Parish protiv Rumunjske*, br. 26270/04, odlomak 44., 19. studenoga 2013.).

55. U ovom se predmetu radi o sporu između privatnih stranaka. Prema tome, Sud naglašava da je njegova zadaća ispitati jesu li mjere koje su nadležna tijela primijenila u ovome predmetu bile odgovarajuće i dostatne (vidi predmete *Ruianu protiv Rumunjske*, br. 34647/97, odlomak 66., 17. lipnja 2003.; i *Osmanov protiv Azarbajdzana* (odl.), br. 4582/06, 17. rujna 2009.). U predmetima poput ovog, gdje se zahtjeva poduzimanje radnje od ovrhovoditelja koji je privatna osoba, država kao nositelj javne vlasti mora postupati s dužnom pažnjom kako bi asistirala ovrhovoditelju u izvršenju presude (vidi predmet *Fociac protiv Rumunjske*, br. 2577/02, odlomak 70., 3. veljače 2005.; i *Lăcătuș i drugi protiv Rumunjske*, br. 12694/04, odlomak 117., 13. studenoga 2012.).

56. Sud u ovome predmetu primjećuje da, nakon što je donesena pravomoćna i ovršna presuda u korist podnositelja zahtjeva kojom se nalaže B.M. i D.M.E. da izvedu dodatne građevinske radove u njegovom stanu (vidi prethodne odlomke 15. i 16.), je podnositelj zahtjeva pokrenuo ovršni postupak pred Općinskim sudom u Supetru tražeći izvršenje presude temeljem članka 217. Ovršnog zakona (vidi prethodni odlomak 42.). Konkretno, predložio je da se B.M. i D.M.E. dodijeli dodatni rok da postupe u skladu s presudom te da u slučaju nepostupanja isplate sudske penale za svaki daljnji dan zakašnjenja (vidi prethodni odlomak 18.). Prijedlog je prihvaćen i Općinski sud u Supetru donio je rješenje o plaćanju sudskih penala kako je to predložio podnositelj zahtjeva (vidi prethodni odlomak 19.).

57. Sud primjećuje kako članak 217. Ovršnog zakona predviđa dvije postupovne faze u izvršenju presude. U prvoj fazi, sud u ovršnom postupku, na prijedlog ovrhovoditelja, nalaže ovršeniku da ispunji svoju dužnost određenu u pravomoćnoj presudi i, u slučaju neispunjenja, da ovrhovoditelju plati sudske penale za svaki daljnji dan zakašnjenja. U drugoj fazi, kako je predviđeno u članku 217. stavku 5. i članku 218. Ovršnog zakona, ovrhovoditelju je dopušteno, u slučaju da ovršenik ne postupi u skladu sa sudskim rješenjem, da zatraži isplatu sudskih penala (vidi prethodni odlomak 42.).

58. Shodno tome, jednom kada je podnositelj zahtjeva iskoristio mogućnost da zatraži izvršenje presude temeljem članka 217. Ovršnog zakona, od njega se zahtjevalo da potražuje svoje zahtjev kroz obje faze postupka, obzirom da ne postoji pozitivna obveza domaćih vlasti prema mjerodavnom domaćem pravu da pokrenu ili provode ovršni postupak po

službenoj dužnosti (vidi prethodni odlomak 42., članke 3. i 5. Ovršnog zakona). U tom pogledu Sud ponavlja kako se od ovrhovoditelja očekuje da djeluje s dužnom pažnjom kako bi omogućio izvršenje presude, stoga je na ovrhovoditelju da iskoristi dostupna domaća sredstva ili da zatraži od domaćih vlasti da mu asistiranje u izvršenju presude (vidi predmet *Ciprova protiv Češke Republike* (odl.), br. 33273/03, 22. ožujka 2005.; te naprijed citirani predmet *Lăcătuș* i drugi, odlomak 120.).

59. Međutim, podnositelj zahtjeva nije iskoristio mogućnost da zatraži isplatu sudskih penala; odnosno mogućnosti da dovede B.M. i D.M.E. u položaj da budu ili obvezni da mu doista isplate dosuđeni novčani iznos, ili da postupe po nalogu iz sudskog rješenja i izvedu građevinske radove. U tim okolnostima, s obzirom da su domaći sudovi donijeli rješenje o plaćanju sudskih penala temeljem članka 217. Ovršnog zakona u mjeri u kojoj je to zatražio podnositelj zahtjeva, činjenica da B.M. i D.M.E. nisu postupili po tom rješenju je nešto što se ne može pripisati državi (vidi naprijed citirani predmet *Fociac*, odlomak 74.).

60. Nadalje, Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva, u osiguravanju učinkovitog izvršenja presude donesene u njegovu korist, mogao iskoristiti mogućnost predviđenu u članku 231. Ovršnog zakona. Konkretno, ova postupovna mogućnost u ovršnom postupku predviđala je da se izvođenje predmetnih građevinskih radova povjeri drugoj osobi, a na trošak ovršenika (vidi prethodni odlomak 42.). Dakle predviđala je mogućnost učinkovitog rješenja predmeta, ali podnositelj zahtjeva nije iskoristio niti tu priliku. Međutim, Sud primjećuje kako podnositelj zahtjeva još uvijek može zatražiti ovrhu presude donesene u njegovu korist odgovarajućim korištenjem mjerodavnih domaćih pravnih puteva (vidi prethodni odlomak 45.).

61. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, obzirom da podnositelj zahtjeva nije iskoristio učinkovite pravne puteve u ovršnom postupku, ne može se reći da država podnositelju zahtjeva nije pružila odgovarajuće i dostatne mjere za osiguranje izvršenja presude. Slijedi da je ovaj prigovor očigledno nedopušten i da ga treba odbaciti temeljem članka 35. stavka 3., točke (a) i stavka 4. Konvencije.

B. Prigovori podnositelja zahtjeva koji se odnose na ovršni postupak pokrenut od strane Z.I. protiv podnositelja zahtjeva

62. Podnositelj zahtjeva prigovorio je kako je ovršni postupak koji je pokrenuo Z.I. nezakonit i nerazmjern. Pozvao se na članak 1. Protokola br. 1. koji glasi kako slijedi:

Članak 1. Protokola br. 1

„Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svojega vlasništva. Nitko ne može biti lišen svoga vlasništva, osim ako je to u javnom interesu, i to samo uz uvjete predviđene zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primijeni popise koje smatra potrebnima da bi uredila upotrebu vlasništva u skladu s općim interesom ili za osiguranje plaćanja poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

1. Tvrđnje stranaka

(a) Vlada

63. Vlada je istaknula da podnositelj zahtjeva, koji je uredno primio rješenje o ovrsi koje je izdao javni bilježnik, nije podnio pravodobni prigovor protiv tog rješenja, omogućujući mu time da postane pravomoćno. Međutim, da je podnositelj zahtjeva uredno iskoristio ovu mogućnost i podnio prigovor protiv rješenja o ovrsi javnog bilježnika, predmet bi bio upućen nadležnom građanskom sudu koji bi tada otvorio parnični postupak i razmotrio sve tvrdnje stranaka o tom pitanju. Štoviše, Vlada je naglasila da, nakon što je Općinski sud u Supetru odbacio njegov zakašnjeli pokušaj ukidanja rješenja o ovrsi javnog bilježnika, podnositelj zahtjeva nije osporio tu odluku koja je time postala pravomoćna. Nadalje, Vlada je tvrdila da u daljnjem tijeku ovršnog postupka pred Općinskim sudom u Supetru podnositelj zahtjeva nije prihvatio savjet tog suda i pokrenuo parnični postupak tražeći proglašenje ovrhe nad njegovom imovinom pokrenute temeljem ovršnog prijedloga Z.I.-a, nedopuštenom. Stoga, prema Vladinom mišljenju, podnositelj zahtjeva nije iscrpio sva dostupna i učinkovita domaća pravna sredstva.

(b) Podnositelj zahtjeva

64. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je ovršni postupak koji je protiv njega pokrenuo Z.I. bio nezakonit i nepravedan zbog toga što je nerazmjerno utjecao na njegovo pravo vlasništva. Također je tvrdio da je osporio rješenje o ovrsi koje je izdao javni bilježnik čim je saznao za njegovo postojanje, a da je bilo nemoguće da u propisanom roku ospori to rješenje o ovrsi zbog toga što mu rješenje nije bilo propisno uručeno.

2. Ocjena Suda

65. Sud ponavlja kako na temelju članka 35. stavka 1. Konvencije može razmotriti zahtjev tek nakon što su iscrpljena sva domaća pravna sredstva. Svrha je članka 35. državama ugovornicama dati priliku da spriječe ili isprave povrede za koje se navodi da su ih počinile, prije nego se ti navodi podnesu Sudu (vidi, na primjer, predmet *Misfud protiv Francuske* (odl.) [GC], br. 57220/00, odlomak 15., ECHR 2002-VIII). Obveza iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava iziskuje da se podnositelj zahtjeva na uobičajen

način posluži pravnim sredstvima koja su učinkovita, dostatna i dostupna u odnosu na svoje prigovore na temelju Konvencije. Da bi bilo učinkovito, pravno sredstvo mora moći izravno ispraviti pobijano stanje stvari (vidi predmet *Balogh protiv Mađarske*, br. 47940/99, odlomak 30., 20. srpnja 2004.).

66. Sud primjećuje da je Z.I. podnio prijedlog za ovrhu općenito nad imovinom podnositelja zahtjeva, zatraživši od javnog bilježnika da izda rješenje o ovrsi radi plaćanja odvjetničkih troškova koje je Z.I. potraživao od podnositelja zahtjeva jer ga je pravno zastupao u parničnom postupku protiv B.M. i D.M.E. (vidi prethodni odlomak 24.).

67. Prema saznanjima Vlade, to rješenje o ovrsi uručeno je podnositelju zahtjeva 31. listopada 2008. godine i postalo je pravomoćno 8. studenoga 2008. godine, s obzirom da podnositelj zahtjeva nije podnio prigovor protiv njega (vidi prethodne odlomke 25.-27.). Sud s tim u vezi ne nalazi ništa što bi dovelo u pitanje utvrđenja Općinskog suda u Supetru da je rješenje o ovrsi propisno uručeno podnositelju zahtjeva kako je navedeno u dostavnici od 31. listopada 2008. godine, niti je podnositelj zahtjeva iznio ikakvu uvjerljivu drukčiju tvrdnju (vidi prethodni odlomak 30.).

68. Stoga slijedi da podnositelj zahtjeva nije iskoristio učinkovito pravno sredstvo koje mu je bilo na raspolaganju i kojim je mogao osporiti rješenje o ovrsi koje je izdao javni bilježnik (vidi prethodni odlomak 42., članke 54. i 252.e Ovršnog zakona).

69. Nadalje, iako to u načelu nije dovelo u pitanje mogućnost da podnositelj zahtjeva podnese prijedlog za povrat u prijašnje stanje, on nije pravilno iskoristio tu mogućnost, kako je predviđeno mjerodavnim domaćim pravom (vidi prethodni odlomak 42., članke 12 i 19. Ovršnog zakona, te prethodni odlomak 43., članke 117. i 118. Zakona o parničnom postupku). Naime, on je nepravovremeno podnio prijedlog za povrat u prijašnje stanje, te nakon što je njegov prijedlog proglašen nedopuštenim jer je podnesen izvan roka, nije nastavio s rješavanjem navedenog pitanja podnošenjem žalbe protiv te odluke (vidi prethodni odlomak 31.).

70. Unatoč tome, Općinski sud u Supetru razmotrio je daljnju žalbu koju je podnositelj zahtjeva podnio tijekom ovršnog postupka te mu je, na temelju njegovih podnesaka, savjetovao da pokrene parnicu pred nadležnim sudom radi proglašenja ovrhe nad njegovom imovinom, a prema ovršnom prijedlogu Z.I.-a, nedopuštenom. Međutim, podnositelj zahtjeva ponovo nije nastavio s rješavanjem navedenog pitanja i nije iskoristio tu mogućnost (vidi prethodni odlomak 33.; te prethodni odlomak 42., članke 46. i 48. Ovršnog zakona).

71. U tim okolnostima Sud mora utvrditi da podnositelj zahtjeva nije iskoristio domaća pravna sredstva koja se odnose na predmetni ovršni postupak koji je, kako on tvrdi, utjecao na njegovo pravo vlasništva temeljem članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju. Sud stoga odbacuje

prigovore podnositelja zahtjeva zbog neiscrpljenja domaćih pravnih sredstava u skladu s člankom 35. stavcima 1. i 4. Konvencije.

Zbog svih ovih razloga Sud jednoglasno

Proglašava zahtjev nedopuštenim.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 23. srpnja 2015. godine.

Søren Nielsen
Tajnik

Isabelle Berro
Predsjednica

Prijevod, lekturu i pravnu redakciju napravila prevoditeljska agencija „Ciklopea“ d.o.o. Zagreb. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava nije odgovoran za točnost prijevoda i sadržaja.